

⇒ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ / ਉਲਟ ਭਾਵੀ ਸ਼ਬਦ :-

ਕਦਰਤ ਨੇ ਹਰੇਕ ਵਸਤੂ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਰੂਪ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਅਸੀਰ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗਰੀਬ ਵੀ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਸੱਟਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਖਤਲਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਆਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੀ ਉਲਟ ਭਾਵੀ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।

- (ਉਲਟ ਭਾਵੀ / ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ)
ਉਸਤਤ - ਨਿੰਦਿਆ	ਆਈ - ਚਲਾਈ
ਉੱਚਾ - ਨੀਵਾਂ	ਆਮ - ਬਾਮ
ਉੱਚ - ਨੀਚ	ਆਖਾ - ਸੋਖਾ
ਉੱਤ / ਮੁਰਬ - ਅਕਲਮੰਦ	ਅਧੀਨ - ਮੁਤੰਤਰ
ਉਜੜ - ਵਸੋ, ਰੋਣਕ	ਅਨੇਕ - ਇਕ
ਉਜੜਨਾ - ਵਸਾਉਣਾ	ਅੰਤਰਾ - ਸੰਤਰਾ
ਉਰਲਾ - ਖਰਲਾ	ਉਠਣਾ - ਬੈਠਣਾ
ਉਪਰ - ਜਾਣ	ਉਜਾਲਾ - ਹਨੇਰਾ
ਉਧਾਰ - ਨਕਦ	ਉਤਪਤੀ - ਵਿਨਾਸ਼
ਅਮਲੀ - ਨਕਲੀ	ਉੱਦਮੀ - ਮਾਲਮੀ
ਅੰਦਰ - ਬਾਹਰ	ਉਣਾ - ਭਰਿਆ
ਅੱਗੇ - ਪਿੱਛੇ	ਉਣਨਾ - ਉਧੇੜਣਾ
ਅਮਤਕ - ਨਾਮਤਕ	ਉਪਰ - ਹੇਠ
ਅਮਨ - ਜੰਗ	ਉਪਯੋਗ - ਦਰਉਪਯੋਗ
ਅਗੇਤਰ - ਪਿਛੇਤਰ	ਉਲਟਾ - ਸਿੱਧਾ
ਆਸ਼ਾ - ਨਿਰਾਸ਼ਾ	ਉਤਲਾ - ਹੇਠਲਾ
ਅਵੇਰੇ - ਸਵੇਰੇ	ਅਸੀਂ - ਤੁਸੀਂ
ਅਜ਼ਾਦੀ - ਗ਼ਲਾਮੀ	ਅੰਬਰ - ਧਰਤੀ

ਅਗਲਾ - ਪਿਛਲਾ

ਆਇਆ - ਗਿਆ

ਅਸੀਰ - ਗਰੀਬ

ਆਕੜ - ਨਿਸਰਤਾ, ਹਲੀਮੀ

ਆਦਿ - ਅੰਤ

ਅੱਲਾ - ਧੰਕਾ

ਆਪਣਾ - ਧਰਾਇਆ

ਆਦਰ - ਨਿਰਾਦਰ

ਆਮਦਨੀ - ਖਰਚ

ਆਗਿਆਨੀ - ਗਿਆਨੀ

ਅਚੇਤ - ਸੁਚੇਤ

ਅੱਧਾ - ਪੂਰਾ

ਆਬਣ - ਸਵੇਰੇ

ਆਯੁਠਿਕ - ਪ੍ਰਾਚੀਨ

ਅੰਨਾ - ਸੁਜਾਬਾ

ਆਗਿਆ - ਬੇਨਤੀ

ਈਰਥਾ - ਪਿਆਰ

ਇਸਤਰੀ - ਧਰਮ

ਇੱਧਰ - ਉੱਧਰ

ਇਨਸਾਨ - ਹੋਵਨ

ਇੱਜ਼ਤ - ਖੇਇੱਜ਼ਤ

ਏਕਾ - ਛੱਟ

ਇਕਹਿਰਾ - ਦੋਹਰਾ

ਇਕਰਾਰ - ਇਨਕਾਰ

ਸ਼ਹਿਰੀ - ਯੇਠੂ

ਸਮਤਾ - ਸਹਿੰਗਾ

ਸੱਬਣਾ - ਭਰਿਆ

ਸੱਚ - ਝੂਠ

ਸਿਆਣਾ - ਨਿਆਣਾ

ਸੁਖੀ - ਦੁਖੀ

ਸੁਗਈ - ਸੌਫੀ

ਸੁੰਤ - ਨਿੱਘ

ਸੜੀਅਲ - ਹਸਮੁੱਖ

ਸਾਖੀ - ਵਿਰੋਧੀ

ਸੁੰਗੜਨਾ - ਬਿਲਰਨਾ

ਸੁੱਲਾ - ਲੜਾਈ

ਸੁੱਯੋਗ - ਵਿਯੋਗ

ਸੁਚੱਜਾ - ਕੁਚੱਜਾ

ਸੁਲੱਖਣਾ - ਕੁਲੱਛਣਾ

ਸੰਗਤ - ਕੁਸੰਗਤ

ਸਰਦੀ - ਗਰਮੀ

ਸਦਾਚਾਰ - ਦਗਾਚਾਰ

ਸਿੱਧਾ - ਖੁੱਠਾ

ਸਕਾ - ਸਤਰੇਆ

ਸਖੀ - ਕੰਜੂਸ

ਸਭਿਆ - ਜਾਂਗਲੀ

ਸੁਆਦ - ਬੇਸੁਆਦ

ਸੁਗਾਗਣ - ਦਗਾਗਣ

ਸਵਤੰਤਰ - ਧਰਤੰਤਰ

ਸੁਮਤ - ਚੁਮਤ

ਸਾਂਢ — ਗੰਦਾ	ਕਮੀ — ਵਾਧਾ
ਸੁੱਕਾ — ਗਿਲਾ	ਕਪੁੱਤਰ — ਸਪੁੱਤਰ
ਸੁਤ — ਕਸੁਤ	ਕਾਲਾ — ਗੋਰਾ
ਸੰਝ — ਸਵੇਰਾ	ਕਾਰੀਗਰ — ਅਨਾੜੀ
ਸੁਣਿਆ — ਅਣਸੁਣਿਆ	ਕੰਮ — ਘੜੰਮ
ਸੰਖੇਪ — ਵਿਸਥਾਰ	ਕਰੋਰ — ਨਰਮ
ਸਹਿਮਤੀ — ਸਤਭੇਦ	ਕਮਾਉ — ਨਿਖੱਟ / ਗੁਆਉ
ਸਜਾ — ਇਨਾਮ	ਕਮੀਰ — ਸਾਉ
ਸਾਕਾਰ — ਨਿਰਾਕਾਰ	ਕਾਹਲਾ — ਯੀਰਾ
ਹੱਕ — ਨਿਹੱਕ	ਕਮਾਰਾ — ਵਿਆਹਿਆ
ਹੱਸਣਾ — ਰੋਣਾ	ਕੌੜਾ — ਸਿੱਠਾ
ਹਰੇਰਾ — ਚਾਨਣ	ਖਿੱਟ — ਨਿਖੱਟ
ਹਮਾਇਤ — ਵਿਰੋਧ	ਕੁਝਰਾ — ਖੰਟਾ
ਹਾਲ — ਬੇਹਾਲ	ਖਾਲੀ — ਭਰਿਆ
ਹੱਤਿਆ — ਰੱਖਿਆ	ਖੁੱਲਣਾ — ਖੰਡਣਾ
ਹਾਣ — ਲਾਭ	ਖੁਮਣਾ — ਸਿਲਣਾ
ਹਲਾਲ — ਹਰਾਮ	ਖੰਗਣਾ — ਖੰਡਣਾ
ਹਾਜ਼ਰ — ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ	ਖੁਸ਼ਬੀ — ਬਦਬ
ਹੇਠਾਂ — ਉੱਤੇ	ਖੰਟਣਾ — ਗੁਆਉਣਾ
ਹਾੜੀ — ਸਾਉਣੀ	ਖੰਟਾ — ਸਿੱਠਾ
ਹਿੰਸਾ — ਅਹਿੰਸਾ	ਖਰੁਵਾ — ਸੁਲਾਇਸ
ਹੈਛਾ — ਗੰਭੀਰ	ਖੜਾ — ਬੈਠਾ
ਹੌਲਾ — ਭਾਰਾ	ਖੁੱਲ੍ਹਾ — ਤੰਗ
ਹੌਸ — ਬੇਹੌਸ	ਖੁੱਛਾ — ਤਿੱਬਾ
ਕੰਮਿਆ — ਢਿੱਲਾ	ਖਿੱਚਣਾ — ਖੰਕਣਾ

ਖਰਚ	—	ਆਸਦਨ	ਛੁਤ	—	ਅਛੁਤ
ਗੰਦਾ	—	ਸਾਂਢ	ਛੋਹਲਾ	—	ਸੱਠਾ ਸੁਮਤ
ਗੁੜਾ	—	ਫਿੱਕਾ	ਛੋਟਾ	—	ਵੱਡਾ
ਗਰੀਬ	—	ਅਮੀਰ	ਜੰਗ	—	ਜਾਂਤੀ ਅਮਨ
ਗਿੱਲਾ	—	ਸੁੱਕਾ	ਜੰਗਲੀ	—	ਪਾਲਤੂ
ਗੱਡਣਾ	—	ਘੁੱਟਣਾ	ਜੋੜ	—	ਅਜੋੜ / ਤੋੜ
ਘੱਟ	—	ਵੱਧ	ਜਬਾਨੀ	—	ਲਿਖਤੀ
ਘਰੈਲੂ	—	ਬਜ਼ਾਰੀ	ਜਾਲੂ	—	ਓਪਰਾ
ਘਟੀਆ	—	ਵਧੀਆ	ਜੋੜ	—	ਖਰਚ
ਘਾਟਾ	—	ਵਾਧਾ	ਜੋੜਾ	—	ਇਕੱਲਾ
ਘਰੋਗੀ	—	ਜਨਤਕ	ਜਾਗਣਾ	—	ਸੋਣਾ
ਚੋਖੜੀ	—	ਰੁੱਖੀ	ਜੁੜਣਾ	—	ਵਿਛੜਣਾ
ਚਾਲ	—	ਭੁੱਚਾਲ	ਜਨਮ	—	ਮਰਨ
ਚਾਤਰ	—	ਸਿੱਧਾ	ਬਿੜਕਣਾ	—	ਪਿਆਰਨਾ
ਚੋਰ	—	ਸਾਧ	ਬੁੱਠ	—	ਸੱਚ
ਚੰਗਾ	—	ਸੰਦਾ	ਕੁੱਟਕਾ	—	ਕੁੱਠਾ
ਚਾਨਣ	—	ਹਨੇਰਾ	ਕੁੱਲਾ	—	ਸਿਆਣਾ
ਚੜਦਾ	—	ਲਹਿੰਦਾ	ਟੰਗਣਾ	—	ਲਾਹੁਣਾ
ਚੜਾਉਣਾ	—	ਲਾਹੁਣਾ	ਟਿੱਬਾ	—	ਟੋਆ
ਚੜਦੀਕਲਾ	—	ਛਹਿੰਦੀਕਲਾ	ਟੁੱਟਾ	—	ਸਾਬਤ
ਚਿੱਟਾ	—	ਕਾਲਾ	ਟਿੱਕਵਾਂ	—	ਫਿਰਵਾਂ
ਚੜਾਈ	—	ਉਤਗਾਈ	ਠੋਕਣਾ	—	ਘੁੱਟਣਾ
ਚੜ੍ਹੀ	—	ਉਤਰੀ	ਠਾਕਰ	—	ਸੇਵਕ
ਚੀਗਆਈ	—	ਬੀਗਆਈ	ਠਾਰਨਾ	—	ਤਪਾਉਣਾ
ਛੋਹ	—	ਅਛੋਹ	ਠੰਗ	—	ਸਾਧੂ

ਠਰੰਸਾ	— ਕਾਹਲ	ਦਰ-ਦਰੇਡੇ	— ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ
ਠੰਢਕ	— ਗਰਮੀ	ਦੈਸੀ	— ਘਰਦੈਸੀ, ਵਿਦੈਸੀ
ਠੰਢਾ	— ਤੌਤਾ	ਦਰਕਾਰਨਾ	— ਸਤਿਕਾਰਨਾ
ਠਿੱਲਾ	— ਕਸਿਆ	ਦਿਨ	— ਗਤ
ਠੀਠ	— ਅਣਖੀਲਾ	ਦਿਲਾਸਾ	— ਝਿੜਕ
ਠੰਕਿਆ	— ਨੰਗਾ	ਦਲੇਰ	— ਡਰ, ਨਿਡਰ
ਠਾਲ	— ਉਚਾਲ	ਦਿਸ਼ਟ	— ਅਦਿਸ਼ਟ
ਠਾਹ	— ਉਸਾਰ	ਦੁਖੀ	— ਸੁਖੀ
ਠਾਹੁਣਾ	— ਉਸਾਰਨਾ	ਦਾਤਾ	— ਭਿਖਾਰੀ, ਸੰਗਤਾ
ਤਕੜਾ	— ਮਾੜਾ	ਪੰਨਵਾਦੀ	— ਅਕ੍ਰਿਤਘਣ
ਤੌਤਾ	— ਠੰਢਾ	ਸੁੱਧ	— ਛਾਂ
ਤਜਰਬੇਕਾਰ	— ਅੱਲੜ	ਘਰਤੀ	— ਸ਼ਕਾਸ਼
ਤਰਕ	— ਖੁਸ਼ਕ	ਘਰਨਾ	— ਚੱਕਣਾ
ਤਰਨਾ	— ਡੋਬਣਾ	ਠਿੱਘਾ	— ਠਰਿੱਘਾ
ਤਿੱਥਾ	— ਤੇਜ਼ ਖੁੰਢਾ	ਠਿੱਥਾ	— ਹਥਿਆਰਬੰਦ
ਤੀਲਿਆ	— ਅਣ-ਤੀਲਿਆ	ਠਿੱਰਗੁਣ	— ਸਰਗੁਣ
ਤਾਰਨਾ	— ਡੋਬਣਾ	ਠਿੱਕੀਆ	— ਕਮਾਉ
ਤੀਵੀਂ	— ਸਹੰਦ	ਠੀਂਦ	— ਜਾਗ
ਥਾਂ	— ਕੁਥਾਂ	ਠੈਂਕਰ	— ਮਾਲਕ
ਥੱਲਾ	— ਸਿਖਰ	ਠੇੜੇ	— ਦੂਰ
ਥੱਕਣਾ	— ਚੱਟਣਾ	ਠਾਂਹ	— ਹਾਂ
ਥੋਹ	— ਅਥਾਦੀ	ਠੰਡਾ	— ਨੁਕਮਾਲ
ਥੜਾ	— ਥਹੁਤ	ਠਾਸਤਕ	— ਠਾਸਤਕ
ਥਿੜਕਣਾ	— ਠਿਕਣਾ	ਠਾਲਕੇ	— ਦਾਦਕੇ
ਥੜ	— ਥਹੁਲਤਾ	ਠਿਆ	— ਠਾਠਿਆ

ਲੀਦਿਆ - ਸਲਾਹੁਣਾ

ਫੜੁਣਾ - ਛੱਡਣਾ

ਨਿਰਮਲ - ਮੈਲਾ

ਫਿਕਰ - ਖੈਂਫਕਰ

ਨੌਕੀ - ਬੁਦੀ

ਫੋਕਾ - ਸਿੱਠਾ

ਨੰਗਾ - ਕੰਜਿਆ

ਫੋਕ - ਸਤ-ਰਸ

ਨੂਰ - ਮੰਨੇਰਾ

ਘੁੱਚਾ - ਘੁੱਠਾ

ਨਕਲ - ਅਮਲ

ਘੜੁਣਾ - ਘੁੱਲੁਣਾ

ਨਰਕ - ਸਵਰਗ

ਬਹੁਤ - ਥੋੜਾ

ਨਿਉਣਾ - ਆਕੜਨਾ

ਬਿਲਾਂ - ਸਮੇਤ

ਯੰਬਵਾਦੀ - ਨਿਰਯੰਬੀ

ਬੁਰਾ - ਭਲਾ

ਯਤਨਾ - ਮੋਟਾ, ਗਾੜਾ

ਬੇਹਾ - ਮੰਜਰਾ

ਯੱਕਾ - ਕੱਚਾ

ਬਚਾਉਣਾ - ਫਸਾਉਣਾ

ਯੁੱਠਾ - ਸਿੱਧਾ

ਬਹਾਦਰ - ਕਾਇਰ

ਯਿੰਡ - ਸਹਿਰ

ਬਰੀਕ - ਮੋਟਾ

ਯੋਲਾ - ਨਿੱਗਰ

ਬਲਵਾਨ - ਬਲਹੀਣ

ਯੂਗਟ - ਗੁਪਤ

ਬੁਰਬਾਦੀ - ਅਬਾਦੀ

ਯਹਦੇਸ - ਮੈਦੇਸ

ਬਾਇੰਜਤ - ਬਾਇੰਜਤ

ਯਾਧ - ਯੁੱਠ

ਭਾਗਵਾਨ - ਭਾਗਹੀਣ

ਯੂਸੰਠ - ਉਦਾਸ

ਭਿੰਜਿਆ - ਸੁੱਕਿਆ

ਯੂਗਾ - ਅਯੂਗਾ

ਭਲਾਮਾਣਸ - ਬਦਮਾਜ

ਯਧਰਾ - ਬੁਰਦਰਾ

ਭੋਲਾ - ਬਚਰਾ

ਯਰਤੋਬ - ਲੁਕਵਾਂ

ਭੜੁਣਾ - ਸਲਾਹੁਣਾ

ਯਵਿੱਤਰ - ਅਧਿਵਿੱਤਰ

ਭਿਉਣਾ - ਸੁਕਾਉਣਾ

ਯੀੜਿਆਂ - ਅਨਧੜ

ਭਰਲਾ - ਭੋਲੁਣਾ

ਯਰਲੋਕ - ਲੋਕ

ਭੈਦਾਇਕ - ਭੈ ਨਾਸਕ

ਫੋਲੁ - ਯਾਸ

ਭਨਣਾ - ਘੜੁਣਾ

ਭੁੱਖਾ - ਰੰਜਿਆ	ਵੁਸਾਰਿਆ - ਉਜਾੜਣਾ
ਮਹੀਨ - ਸੇਟਾ	ਵੁਖਰਾ - ਸਾਂਝਾ
ਸੇਨਾ - ਕੇਸਧਾਰੀ	ਵਧੀਆ - ਘਟੀਆ
ਮਾਣ - ਨਿਰਮਾਣ	ਵੈਰੀ - ਸਿੱਤਰ
ਮਨਾਹੀ - ਖੁੱਲ	ਵਿਛੋੜਾ - ਸਿਲਾਖ
ਸੈਕਲਾ - ਤੰਗ	ਵਧੀਆ - ਘਟੀਆ
ਸੰਨਣਾ - ਰੱਸਣਾ	ਵਿਗੜਨਾ - ਸੰਵਰਨਾ
ਸਿੱਤਰ - ਵੈਰੀ	ਵਿਸਥਾਰ - ਸੰਖੇਪ
ਜਕੀਨੀ - ਸੱਕੀ	ਬੰਹਸੀ - ਮਭਿਆ
ਯੋਗੀ - ਭੋਗੀ	
ਯਾਦ - ਭੁੱਲ	

ਵਤਨੁ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
 ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਮਟਰ
 ਸ.ਹ.ਸ. ਅਮਰਕੋਟ
 98555-39200

ਯਾਰ - ਦੁਸ਼ਮਣ
 ਯੋਗ - ਅਯੋਗ
 ਰਾਹ - ਕਰਾਹ
 ਰੰਜਿਆ - ਵਿਹਲਾ
 ਰੋਕ - ਅਰੋਕ
 ਰੰਗਦਾਰ - ਰੰਗਹੀਣ
 ਰੋਗੀ - ਅਰੋਗੀ
 ਰੰਗ - ਕੁਰੰਗ
 ਰਾਜਾ - ਰੋਕ
 ਲੋਭੀ - ਤਿਆਗੀ
 ਲੌਕਿਕ - ਅਲੌਕਿਕ
 ਲੋਕ - ਧਰਲੋਕ
 ਲੁੱਚਾ - ਮਾਊ
 ਵਸਣਾ - ਉਜੜਣਾ